

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ascensus Moysis in montem Seu De Oratione Tractatus Tribus Stationibus ac vijs Purgatiua Illuminatiua Vnitiua distinctus

Crombecius, Johannes

Avdomari, 1618

Textvs Vigesimvs Secvndvs. Et fuit ibi quadraginta diebus & quadraginta
noctibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38133

Et dicitur; vulnerata caritate ego sum.

Cant. 5

TEXTVS VIGESIMVS SE-
CVNDVS.

Et fuit quadraginta diebus, & quadraginta noctibus.

De mora in oratione tenenda, & eius causis.

1. **M**odus loquendi scripturæ est, & *Quid di-*
maxime apud Hebræos. Nam di- *es 40,*
es naturalis tempus lucis & noctis continet.
Nihilominus cum dicimus aliquid factum
die aliquo, ei qui fecit præsupponimus, quie-
tū tēpus non fuisse negatum. Ut qui negotia
gerunt in curiā, vesperi domum redeunt, in
cubiculum, lectumque se recipiunt, & quie-
tis elapso tempore rursus exurgunt & ne-
gotia resumunt.

2. Tu verò Moyses dic nobis, quod tibi di- *Cur tam*
versorium in monte, quò te post diei imo *diu Moy-*
quadraginta dierum labores singulos exant- *ses in mō*
latos recipiebas? Quod tibi cubile capiēdo *te hæs-*
somnia? Ex qua montis Sinai parte? Quis ti- *rit,*
bi mensam parabat? Et quibus dapibus refi-
ciebare? Quinam tibi administri? Qui men-
sa tuæ convictores ac convivæ? Sane ieiuna-
vit quadraginta diebus & quadraginta noc-
tus Moyses; nam & Elias idem exercuit;

postmodum Christus sacravit, omnium rex atque

Ee

fas-

factor temporum. Nos dies negotijs impendimus; orationi verò ac contemplationi, vix quidem, momenta tribuimus. *Moyſes ſuit ibi quadraginta diebus & quadraginta noctibus: à colloquijs divinis non ceſſavit: nunquam mentem relaxavit: niſquam omnium dierum quadraginta, vel parte minima fatigatum ſenſit: nimirum breves epularum ac recreationum ſunt horæ, & velut momenta eſſuunt ac dilabuntur. Labor non eſt, vbi amor dominatur; abeſt fatigatio ac tadium, vbi ſuavitas & voluptas. Breve tempus reputatur, cum æterna, & cum æterno Deo, tractantur negotia, ac tranſiguntur.*

3. Sed quamam illic *Moyſes pertractabas? Quamam tanta Deo tecum negotia, vt vel tu illum vel ipſe te quadraginta dierum ſpatio detineat; diei noctem iungas, & dies noctibus? Verum cum magnis, magna, eaque diu ſolideque tractantur; & quia magna ſunt, in exiguo ſpatio cuduntur, & reciduntur. In aulaſ principum res parvæ annos integros homines, & quidem bene occupatos detinent. Quæcumque cum Deo peraguntur, magna, excelsa, ſumma aſtimanda ſunt; quia & ipſe magnus, excelsus, & ſummus eſt; & quæ ad eum pertinent, talia, etiam ſi à nobis exigua reputentur, aſtimare convenit. Accidit *Moyſi multa in monte communicata fuiſſe, partim quæ ad gubernationem populi Iſraeliticis ſpec-**

NVI

226

tabant, queque futurorum figura existebant; partim quæ de venturo Messia prænuntiavit; ut omnia faceret secundum exemplar, quod ei in monte monstratum erat. Infinita sunt verò quæ ad regimen populi, ceremonias, tabernaculi & omnium quæ in eo continentur structuram spectabant; nempe omnia quæ in exodo, Deteronomio, in libris sequentibus Moyſis & longe plura, quæ post Moyſis mortem contigerunt. Hæc aut similia ut summi momenti detinuerunt Moysem, cum Domino quadraginta diebus, & quadraginta noctibus.

SECTIO SECVNDA.

De significatione quadraginta dierum, quibus Moyſes cibo caruit.

I. **D**Vo tota hac celebri figura observari hæcenus potuerunt. Vnum, quanta sit dignitas, atque eminentia orationis, cum eximia utilitate coniuncta: alterum, eidem orationi annexum esse oportere inseparabiliter, ieiunium nempe, aut certè sobrietatis laudem singularem. Quam de re initio utcumque tractavimus. Hic verò quia Moyſes, quadraginta diebus cum Deo in otio admodum negotioso versatus est, totidem sanè ieiunavit, atque adeo ut ne guttam quidem aquæ delibaret; quo quisque intelligat, abstinentiam, ita cõiunctam esse debere orationi

Duo nota
tari hoc
tractatu,
Orationis
dignitatem.
Comitè
orationis
abstinentiam.

E c a

tioni

lioni, vt hæc, ab illa separari nullo modo possit. Cumque Ecclesia tēpus nobis opportunū semel in anno præscribat; cum seiō orandi ac cum Deo res salutis nostræ pertractandi; ac dominica mysteria commentandi; tum certe etiam eadem totidem diebus ieiunij obligationem inducit. Vnde opportunè hæc nostra figura, epistolæ loco, prima celebrioris inedia septimana, sacro decantatur. Vt sicut Moyse quadraginta diebus, & quadraginta noctibus ab omni cibo abstinuit; ita & nos, non quidem sine omni alimento, sed sine delicatioribus epulis, carnibus nempe, & quæ ab illis proveniunt, vna refectione contenti, idem tempus quadraginta dierum decurramus. Est enim ieiunium dispositio non vulgaris ad mentis elevationem, quæ in oratione summopere requiritur. Deprimit certe quam maximè, sublevantem scilicet spiritum, ventris repletio, ac deliciarum copia, citiusque somnum provocat, quàm mentem in superna rapiat ac sustollat.

2 In quo sanctitatem Ecclesiæ catholicæ agnoscimus, quæ hoc sacrosanctum institutū Spiritus sancti lumine atque instinctu, & olim induxit, & observari ad hæc vsque tempora severissimè curavit. Nos patrum exempla sequimur; vt filij matris nostræ, parentum vestigia legimus, iamque imitandi Servatoris nostri exempla, tamquam hæredes vitæ

virtutis

uturum eius, in possessionem venimus, eaque
pacifice fruimur.

SECTIO TERTIA.

*Ieiunij solemniss quadraginta dierum, anti-
quitas, & obligatio.*

3. **P**raeter illam modo dictam possessio-
nem, post hominum memoriam
conservatam, veritatem hanc probare statuo
temporum lapsibus iam inde ad tempora A-
postolorum, qui Spiritu S. auctore, verbo, scrip-
tis, exemplo huic sanctissimo instituto iniura
dederunt. In concilio Toletano octavo, ita
severè Patres illi quadragesimam observan-
dam esse decernunt, ut ijs & corporis Domi-
ni communionem in paschate negent, &
toto anno carniurum usum interdiciant, qui abs-
que necessitate quadragesimam violare ausi
sunt; quæ verò talis sit necessitas, non homi-
nes quocumque, sed solos Domini Sacerdo-
tes dijudicare voluerunt.

4. Pergo ulterius. In Concilio Laodiceno *Serm. 9.*
ante annos mille duccenos celebrato, frequen- *de qua-*
tissima mentio est quadragesimæ. Divus Leo *dragesi-*
ut ceteros omittamus sui temporis, quadra- *ma*
gesimæ ieiunium, ab ipsis Apostolis institutum *Epist.*
atque ordinatum fuisse luculenter docet. Be- *119,*
atus Augustinus quadragesimæ observationem
ab ipsis divinis literis, & veteris & novi
Ec 3 *tes*

testamenti desumptam esse demonstrat. Theophilus Alexandrinus. Habemus, inquit, quae Paschal. dragesimam ab Apostolis institutam & ordinatam. D. Ambrosius. Non, inquit, fratres leve peccatum est, fidelibus indictam quadragesimam à Domino, violare, & ieiunia consecrata mentis voracitate dissolvere. Scriptum est. Qui dicit se in Domino manere, debet sicut ipse ambulavit, & ipse ambulare. Ille qui peccatum non habebat quadragesimam ieiunavit: tu non vis quadragesimam ieiunare, qui peccas.

Orat. 2. de ieiun. Ieiunij magni laudes.

5. Excellenter Basiliius, ut solet triumphat in hoc argumento, Est, ait, omni tempore ieiunium utile volentibus ipsum. Neque demonum insultus ieiunantem petere audent; & custodes vitae nostrae angeli lubentius perseverant apud eos, qui animam purgatam habent per ieiunium. Nunc verò (nempe in quadragesima) multò amplius cum in omnem terrarum orbem, eius praconium annuntiat: & neque insula aliqua, neque terra firma, non civitas, non gens, non extremitas est, ad quam praedicatio ipsius non perveniat; sed & exercitus, & viatores, & mercatores omnes equaliter, & praecceptum audiunt, & cum gaudio suscipiunt. Quare nemo se ipsum ex ieiunantium catalogo eximat, in quo omnia genera, omnis aetas, & omnes dignitatum differentia recensentur. Angeli sunt qui per singulas ecclesias ieiunantes describunt. Hæc Basiliius.

In Epist. 6. Accedamus propius ad tempora Apostoli ad Phil. Colorem. Divus Ignatius, Ioannis Apostoli

discipulus, Philippenses sollicitè monet, vt ieiunium quadragesimæ magni faciant, quando qui quadragesimam ieiunant, non homines, sed Deum ipsum imitentur, qui carnem nostram pro nobis indutus, quadragesimam consecraturus, quadraginta dies, & quadraginta noctes ieiunavit. Denique octavo inter canones ab ipsis Apostolis conditos; qui quadragesimam non ieiunaverint, iubentur, (si clerici sint) deponi; si laici, excommunicari. Itaque non frustra Sacrosancta Mater Ecclesia fidelibus suis, quod ab Apostolis, quod à maioribus accepit, nobis sub gravi interminatione observandum tradit, mandat, iniungit; & vt perpetuo ritu celebretur, pro virili perficit.

Cant. 8.

SECTIO QVARTA.

*Rationes instituti sacrosancti ieiunij dierum 40.
eiusque fructus.*

I. **O** Pinabitur forsan quispiam superstiosum quid, in præciso numero quadragenario contineri; parum item referre; si quis triginta, aut viginti, aut etiam 60. dies ieiunii sacri compleat? Cur etiam continuos quadraginta dies Ecclesia requirat? Cur certo & recurrenti tempore? Cur totius temporis pars in vere, pars in estate, autumno item, & hyeme non compleatur? Ab-

Ee 4

lit

Ieiunij fit, vt ex aliqua superstitione ieiunemus; sed
40. dierū ex Christi imitatione, & Apostolorum tradi-
rationes. tione, quadraginta dierum præcisè ieiunium
 observamus. Sanè rationes huius decreti so-
 lidissimæ adferri possunt. atq; in primis, quia
 præcepta decalogi, quatuor modis violamus,
 ore, opere, cogitatione, omissione: idcirco
 quater decimum numerum diem ieiunando,
 & carnem affligendo, complemus.

2. Accedit nos quadraginta dies ieiunare, vt
 Deo decimas, & primitias totius anni conse-
 cremus. Nam dies triginta septem dierum
 omnium vnius anni (qui trecenti sexaginta
 quinque censentur) sunt decimæ. Addimus
 verò tres dies ad triginta septem, vt non so-
 lum decimas, sed etiam primitias omnium
 rerum auctori deferamus.

Lib. 4 in 3. Postremò ille numerus quadragenarius
Lucam. (vt Beatus Ambrosius auctor est) multis
Numeri modis in sacris litteris est consecratus. *Qua-*
quadra- *draginta diebus pluit super terram in diebus Noe,*
genarij antequam orbis inundaretur. Et nos qua-
significa- *draginta dies ieiunamus, vt in die iudicij dilu-*
tio. *uium ignis evadere, vt cum sanctis gloriosè*
Gen. 7. 4 *ac feliciter innovari possimus. Quadraginta*
Exod. 16 *annis fuit hebræus populus in deserto, & ce-*
35. *lesti cibo vsus est, antequam in terram pro-*
Psal. 94. *missionis, terram fluentem lac & mel ingrede-*
retur. Et nos quadraginta diebus à cibis cor-
poris abstinemus, vt cibo caelesti, & pane
An

NVI
 446

Angelorum commodius nutriamur, & tandem ad veram terram promissionis perveniamus. *Quadragesima* dies ieiunavit Moyses, ut legē, Dei digito scriptam accipere mereretur. Et nos dies totidem ieiunamus, ut eandem legem facilius observemus. *Quadragesima* dies ieiunavit Elias antequam igneo curru raperetur in cælum. Et nos totidem dies ieiunamus, ut igne caritatis succensi, ad regna cælestia evehamur. *Quadragesima* dies ieiunavit Christus antequam se tentandum exponeret diabolo. Et nos totidem dies ieiunamus, ut armis ieiuniorum instructi, diaboli tentationes facilius superemus. *Quadragesima* mensibus Dominus evangelium prædicavit; & *quadragesima* horis iacuit mortuus in sepulchro: & *quadragesima* diebus commoratus est redivivus in terris. Et nos totidem dies ieiunamus, ut Christi Domini evangelium, cum fructu audire, & mundo, vitisq̄ue mori, & Deo soli vivere possimus. Denique secundū legem qui virgis cędendi erant, non amplius quam plagis *quadragesima* affici poterant. Et nos dies *quadragesima* ieiunamus; quia ieiunium est quasi quædam carnis flagellatio, & numerum *quadragesima* plagarum secundū legem excedere prohibemur.

4. Nec dividi tempus illud sacri ieiunij expedit in quatuor anni partes, ut nimirum *ve*re dies decem, estate totidem; & sic de duabus

E e s cete-

Deut. 9.
9.
3. Reg. 19.8.
Mat. 4.2
Act. 1.35
Deut. 25
Et 2.
Non dividendos
40. dies,
in partes
quatuor

is, quàm quod ab Apostolis delectum est. In ætate nempe, dierum prolixitas fastidium gignit: pisces non sunt adeo salubres; ægritudines occurrunt frequentiores. In hyeme ob maximum frigus externum, augetur calor internus stomachi, ac propterea ampliori cibo homines indigent. Eo quoque tempore pisces sunt nimis humidi, nec facile inveniuntur olera, quæ tamen magno vsui esse solent ieiunantibus. In autumno sunt etiam mobi frequentes, ob crebras temporum mutationes. Negotia quoque ac labores hominum, tunc sunt plurima ac maxima propter vindemias, ac ceterorû fructuû collectiones. Itaque nullum tempus ad ieiundum magis aptum quàm ver; præcipuè si veris principium accipiatur, vti nos in quadragesima solemus. Tunc frigore adhuc durante corpora sunt sana, tunc pisces sunt optimi: tunc olera vbique fermè inveniuntur: tunc negotia in agris & vineis sunt paucissima: tunc sanguis & humores crescunt: tunc homines sicut cætera animalia magis ad libidinem concitantur: tunc medicorum omnium sententia evacuatio aliqua, tam pro salute corporum, quàm animarum, necessaria est. nulla verò salubrior, facilior, expeditior, & magis secundum naturam evacuatio reperitur, quàm ea quæ fit per inediam. Ita verè Beatus Hieronymus. *Nos vnam quadragesimam*

iejunamus tempore nobis congruo, vereque cedit
Epistola Ecclesia, iejunium hoc animabus corporibusque
ad Mar- curandis salubriter esse institutum. Denique ij so-
cel. li obligantur ad iejunium, qui per vires &
Qui ad valetudinem iejunare possunt: non ij qui ea
ieunium valetudine sunt, aut sic laborant, vt ieunium
obligen- sine magno, vel valetudinis, vel rei familia-
eur. ris, vel officij prestandi detrimento ferre nullo-
latenus valent.

Hęc sunt quę de oratione & ieunio prove-
 textus figurę nostrę occasiones prestuerunt, di-
 cenda habui. Deum immortalem rogo atque
 obsecro, gratiam nobis largiatur vt quę pos-
 teritati mandamus, ea ipsa inprimis experi-
 amur in nobis, demum prestantes ora-

tionis fructus omni conatu in alios

derivare nitamur, ad honorem

& gloriam sanctissime

Trinitatis Patris, &

Filij, & Spiri-

tus Sancti

rerum

omnium auctoris, cui honor

& gloria per infinita

seculorum se-

cula. A-

men.

FINIS.

NVI

446